FIL-PRIM' AWLA TAL-QORTI CIVIL

IMHALLEF

ONOR. GEOFFREY VALENZIA B.A., LL.D.

Seduta ta' nhar il-Gimgha, 3 ta' Mejju, 2002.

Kawza Numru: 32

Citaz. Nru. 947/97 GV

Doc. No. 235-02

L-Avukat Dottor Louis Galea

Vs

Frans Ghirxi bhala editur tal-gurnal "*L-Orizzont*"

Il-Qorti.

Preliminari

Rat l-att tac-citazzjoni li permezz taghha gie premess illi fil-harga tal-gurnal "L-Orizzont" ta' nhar is-Sibt 26 ta' April, 1997, fl-artikolu fl-ewwel faccata intitolat "LOUIS GALEA GHAND IL-PULIZIJA" (Dok. A) gew attribwiti fatti u hwejjeg determinanti li huma foloz u malafamanti fil-konfront ta' l-attur li jesponuh ghad-disprezz tal-pubbliku u ghar-redikolu u li jaggravaw ir-reputazzjoni tieghu;

Premess illi l-konvenut huwa l-editur tal-gurnal li fih gie pubblikat dan l-artikolu;

Premess illi l-attur, bhala parti malafamata u danneggjata ghandu d-dritt ghad-danni kkontemplati fl-Artikolu 28 tal-Ligi ta' l-istampa, Kap. 248 tal-Ligijiet ta' Malta;

Ghaldaqstant l-attur talab lil din il-Qorti biex:

1 Tiddikjara u tiddeciedi illi l-pubblikazzjoni suriferita hija libelluza u malafamanti fil-konfront ta' l-attur u li tesponih ghad-disprezz tal-pubbliku;

2 Tikkundanna lill-konvenut sabiex ihallas lill-attur dik is-somma li tiffissa l-istess Qorti f'ammont li ma jeccedix hamest elef lira (Lm5,000) bhala danni b'applikazzjoni ta' l-Artikoli 28 ta' Kap. 248 tal-Ligijiet ta' Malta.

Bl-ispejjez u bl-interessi legali kontra l-konvenut.

Rat id-dikjarazzjoni tal-attur a fol. 3 tal-process;

Rat in-nota ta' l-eccezzjonijiet tal-konvenut a fol. 11 tal-process fejn eccepixxa:

Illi fil-kitba *de qua* hemm biss fatti li jigu pruvati u ezercizzju tad-*diritto di cronaca*, kollox kif sancit mill-Gurisprudenza tal-Qrati Maltija anke b'approvazzjoni u applikazzjoni ta' gudikati tal-Qorti ta' Strasbourg.

Illi l-attur mhux ingurjat.

Salvi eccezzjonijiet ohra permessi mill-ligi.

Rat id-digriet a fol. 47;

Rat l-atti kollha tal-kawza u d-dokumenti ezibiti;

Semghet ix-xhieda bil-gurament;

Rat li ma saret ebda talba ghas-sospensjoni tal-prolazzjoni tas-sentenza;

TALBA

L-attur qed jitlob li dina l-Qorti

1. tiddikjara u tiddeciedi li l-pubblikazzjoni fil-harga tal-gurnal l-Orizzont tas-26 ta' April, 1997, fl-artikolu fl-ewwel faccata intitolat "Louis Galea ghand il-Pulizija" hija libelluza u malafamanti fil-konfront tieghu u tesponih ghad-disprezz tal-pubbliku;

2. tikkundanna lill-konvenut sabiex ihallas lill-attur dik is-somma li tiffissa l-istess Qorti f'ammont li ma jeccedix Lm5,000 bhala danni bl-applikazzjoni ta' l-artikolu 28 tal-Kap 248 tal-Ligijiet ta' Malta.

ECCEZZJONIJIET

Il-konvenut eccepixxa li fil-kitba *de qua* hemm biss fatti li jigu pruvati u ezercizzju ta' *dritto di cronaca*, kollox kif sancit mill-gurisprudenza tal-Qrati Maltija anke b'approvazzjoni u applikazzjoni ta' gudikati tal-Qorti ta' Strasbourg.

Illi l-attur mhux ingurjat.

PROVI

Illi fil-kaz in ezami xehed l-attur bl'affidavit (fol. 15) u esebixxa kopja tax-xhieda tieghu li kien tah fil-kawza Citaz. Nru. 944/97 fit-2 ta' Marzu, 1998 quddiem dina l-Qorti diversament preseduta. Da parti tieghu l-konvenut pprezenta kopja tax-xhieda li kien ta' Joe Mifsud fil-kawza 1021/97AJM fl'4 ta' Mejju, 2001.

KONSIDERAZZJONIJIET

L-arikolu inkriminat

L-attur qed joggezzjona ghall-artikolu inkriminat li deher fil-harga tal-gurnal L-Orizzont fis-26 ta' April, 1997 li gie pubblikat fl-ewwel pagna intitolat "Louis Galea ghand il-Pulizija" Dok. A a fol. 5.

Biex jaghti l-isfond ghall dana l-artikolu, l-attur irrefera wkoll ghal Stqarrija ghall-Istampa mahruga mill-Partit Laburista Dok. LG1 a fol. 18 li dwarha ghamel kawza ohra ta' libell ghad-danni Citaz 944/97GC fl-ismijiet Dott L. Galea vs J. Mifsud. L-attur ghamel ukoll riferenza ghall-kiteb "Id-Djarju ta' Ciro Del Negro", li fih ukoll ismu jissemma minghajr fondatezza madwar allegazzjonijiet mill-aktar gravi dwar abbuz u traffikar ta' drogi u kriminalita'.

Fl-artikolu li dwaru saret dina l-kawza, fl-ewwel pagna tal-gurnal hemm ritratt imdaqqas ta' l-attur b'ismu flimkien ma ritratt ta' Ciro De Negro. Taht dawn ir-ritratti b'ittri kbar u grassi hemm il-kliem "Il-Kaz ta' Ciro Del Negro - Louis Galea ghand il-Pulizija". Mill-ewwel daqqa t'ghajn minn dan it-titolu wiehed jifhem li l-attur spicca ghand il-pulizija in konnessjoni mal-kaz ta' Ciro Del Negro.

Meta wiehed imbaghad jaqra' l-kontenut tal-artikolu isib li fil-fatt kien l-istess attur li mar ghand il-pulizija biex inehhi kull assoccjazzjoni li kienet qed tigi allegata fil-konfront tieghu u mhux kif wiehed seta jahseb meta jaqra' l-artikolu li l-attur kien qed jigi investigat mill-Pulizija. Pero' l-artikolu fih aktar minn hekk.

Mill-kopja ta' l-ittra li l-attur kien ghadda lill Kummissarju tal-Pulizija Dok. a fol. 29 mhux veru li l-attur kien talab lill Kummissarju (ara artikolu a fol. 5) biex il-pulizija *tiehu f'idejha dokumenti li jinghad li ghandu l-gurnalista*

Joe Mifsud u li ntuzaw biex jithejja l-ktieb li Joe Mifsud ser johrog dwar id-djarju tat-Taljan Ciro Del Negro. Fl-ittra imsemmija l-attur talab lill Kummissarju *biex immedjatament tibghat ghas-sur Joe Mifsud u tordnalu jghaddilek kwalsiasi taghrif li jista ghandu dwar xi ksur ta' xi ligi, b'mod partikolari t-taghrif li jista ghandu u li bih irid jiggustifika l-imputazzjoni li qed issir fil-konfront tieghi fl-istqarrija tal-Partit Laburista firmata minnu.*

Fl-ittra tieghu (ara fol. 29 para 4 u 5) l-attur talab li l-Kummissarju juza l-poteri tieghu u jaghmillu (lill attur) kwalunkwe mistoqsija w indagini li jrid hu u li l-ufficjali kollha tal-Korp tal-Pulizija jidhrilhom mehtiega.

Ghalhekk mill-assjem kollu ta' l-ittra jirrizulta li l-attur ma kienx qed jitlob biex Joe Mifsud jigi investigat imma biex Mifsud ighaddi t-taghrif li kellu lill Kummissarju biex jitfa' dawl fuq il-hwejjeg li qal li jaf.

L-istess artikolu wkoll jaghti l-impressjoni li l-attur kellu x'jaqsam ma ksur gravi tal-ligi meta hu jissemma ma huh in konnessjoni ma dhul illegali ta' droga mill-ajruport minn delegazzjonijiet ministerjali.

L-artikolu wkoll jinsisti u jrid jaghti l-impressjoni li l-attur mhux qed ighid il-verita kollha dwar il-konessjoni tieghu ma Del Negro ghalkemm l-attur kien cahad kull konnessjoni precedentement.

Mill-artikolu kollu wiehed jiehu l-impressjoni li l-attur ghandu x'jahbi. L-artikolu qed iwassal l-impressjoni fil-kontest ta' dina l-istorja li l-attur b'xi mod ghandu konnessjoni mat-traffikar tad-droga ghalkemm ma gewx attribwiti lilu fatti specifici.

Dina l-impressjoni ma hadix biss l-attur meta qara l-artikolu imma anke konoxxenti ta' l-attur li hu semma li avvicinawh u kellmuh b'mod car li kienu qed jiehdu l-impressjoni u kienu qed jidhlulhom dubbji li hu setgha kien involut f'dawn l-affarijiet.

Illi l-konvenut fix-xhieda tieghu spjega kif kien gie a konoxxenza ta' certi fatti u partikolarment id-djarju ta' Ciro Del Negro, u kif Del Negro kien ikkonfermalu dak li kien hemm fid-djarju tieghu meta intervistah id-dar tieghu fi Sqallija.

Fl-eccezzjoni tieghu l-konvenut qed jghid li fil-kitba inkriminata hemm biss fatti li jigu pruvati u ezercizzju ta' *dritto di cronaca*, kollox kif sancit mill-gurisprudenza tal-Qrati Maltija anke b'approvazzjoni u applikazzjoni ta' gudikati tal-Qorti ta' Strasbourg.

Fil-fatt fil-kaz in ezami l-konvenut ma pprova xejn. Hu rrepeta dak li qallu Del Negro imma li gie kategorikament michud mill-attur ghal darba darbtejn. Dak li qallu Del Negro ma jsib ebda riskontru mar-realta' u ma ngabet ebda prova dwar l-allegata assoccjazzjoni ta' l-attur ma' Del Negro u jew ma xi haga ohra.

Kif qalet il-House of Lords fil-kaz Reynolds vs Times Newspapers 28/10/1999: "*The communication of information, not misinformation, is the subject of the liberty of information. There is no human right to disseminate information that is not true*".

Skond il-gurisprudenza Maltija u l-kazistika tal-Qorti Ewropea dwar id-Drittijiet tal-Bniedem, "*there are limits on freedom of expression eg in the interest of the protection of the reputation or rights of others*" (Constantinescu vs Romania 27.6.2000).

Illi ghalhekk il-Qorti tikkonkludi li l-artikolu inkriminat hu ingurjuz u malafamanti fil-konfront ta' l-attur.

Illi gie pruvat li l-konvenut (ara fol. 38) kien l-editur tal-gurnal L-Orizzont fid-data meta gie pubblikat l-artikolu.

Illi l-ingurja fil-konfront tal-attur hija gravi u serja fiha nfisha u hija aktar gravi ghax hija diretta lejn figura pubblika, Deputat u Ministru tal-Gvern u li ghal xi zmien kien ukoll Ministru li fid-dekasteru tieghu kienet taqa' l-glieda kontra l-abbuz u traffikar tad-droga.

DECIZJONI

Ghal dawn il-motivi l-Qorti tiddecidi prevja li tichad l-eccezzjonijiet tal-konvenut, tilqa' t-talbiet attrici, tiddikjara li l-pubblikazzjoni fil-harga tal-gurnal L-Orizzont tas-26 ta' April 1997, fl-artikolu fl-ewwel faccata intitolat "Louis Galea ghand il-Pulizija" hija libelluza u malafamanti fil-konfront tieghu u tesponih ghad-disprezz tal-pubbliku;

tikkundanna lill-konvenut sabiex ihallas lill-attur is-somma ta' Lm1,500 (elf u hames mitt lira Maltin) bhala danni bl-applikazzjoni ta' l-artikolu 28 tal-Kap 248 tal-Ligijiet ta' Malta;

bl-ispejjez kontra l-konvenut.

ONOR. IMHALLEF GEOFFREY VALENZIA B.A., LL.D

Frankie Mercieca
Deputat Registratur.